

Inhoudsopgave

	Blz.
Doel	3
Definitie	3
Preventieve maatregelen tegen pesten	3
Indien er toch sprake is van pestgedrag?	4
Stappenplan	5
Sancties	6
Evaluatie van het pestprotocol	6
Bronnen	6
Bijlagen	
- Bijlage 1	7
- Bijlage 2	7
- Bijlage 3	7
- Bijlage 4	8

Pestprotocol Wilhelminaschool

Doel

De visie van de Wilhelminaschool luidt:

“Het welbevinden van de kinderen staat in een zo optimaal mogelijk ontwikkelings- en leerproces centraal. Om dit te bereiken scheppen wij een kindvriendelijke en uitdagende omgeving. Binnen die omgeving van de school en de groep gaan wij met de kinderen en de ouders vervolgens uit van een sfeer van: samen leren en samen vieren, veilig zijn en veilig voelen, respect hebben voor elkaar, positief benaderen, gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheid en open communicatie.”

Om deze visie na te leven willen we streven naar een pestvrije school.

Uitgangspunten.

- Pesten moet door alle partijen, leerlingen, medewerkers en ouders, als een probleem worden gezien.
- De school moet preventief bezig zijn om pestgedrag te voorkomen. Leerkrachten moeten pesten kunnen signaleren en duidelijk stelling durven en willen nemen.
- In ons gedrag moeten kinderen kunnen zien dat wij respect hebben voor elkaar en voor alle kinderen op onze school.
- Onze school moet beschikken over een herkenbare aanpak.
- Alle kinderen moeten zich veilig voelen.
- Kinderen, die gepest worden, moeten zich veilig voelen bij het aangeven wat hen overkomt. Zij kunnen dit doen bij de eigen leerkracht, andere leerkracht, directie of vertrouwenspersoon.

Definitie

Pesten is een vorm van agressie waarbij één of meer personen **de intentie hebben** een ander **steeds opnieuw** schade toe te brengen waarbij de **macht ongelijk verdeeld** is; het slachtoffer kan zich meestal niet verdedigen.

1. Pesten gebeurt met opzet.
2. Pesten gebeurt steeds opnieuw.
3. De pester staat sterker dan het slachtoffer.

Digitaal pesten

Onder ‘digitaal pesten’ verstaan we de mogelijkheden die internet biedt om te pesten. De pester kan hierbij anoniem blijven. Het vindt voornamelijk plaats buiten schooltijden, maar beïnvloedt wel het pedagogische klimaat in de klas en dus ook de lessen.

Preventieve maatregelen tegen pesten

Het klimaat van de school

Binnen onze school hanteren we afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen.

De afspraken worden “vertaald “ naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan. Deze afspraken zijn terug te vinden in *bijlage 1*.

Werkvormen

Een positief leer- en leefklimaat geeft meer binding met de school waardoor pestgedrag zal afnemen. Een kind dat lekker in zijn vel zit en graag naar school gaat heeft geen reden om anderen te pesten.

Leerkrachten zijn belangrijk voor kinderen. Kinderen willen zich veilig en geborgen voelen. Dit proberen we te bereiken door onder meer leerkrachtgedrag en activiteiten. Een aantal voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in *bijlage 2*.

Aanbod van lessen en materialen sociaal-emotionele ontwikkeling:

Groep 1 t/m 8 : Leefstijl

Wij werken in groep 3 t/m 8 met de sociaal emotionele methode Leefstijl. Elk jaar werken we hieraan. In de periode zomer – kerstvakantie komt er minimaal eens per 2 weken een les aan de orde waarin met name aandacht is voor hoe je met elkaar omgaat.

De school organiseert activiteiten die een positieve invloed hebben op het groepsgevoel en die er mede voor zorgen dat onze kinderen graag naar school gaan. Een overzicht van deze activiteiten is terug te vinden in *bijlage 3*.

Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar op de volgende manier mee om:

“We gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven ‘Vijfsporen aanpak’. Deze aanpak is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.”

Bij een effectieve aanpak van pesten wordt uitgegaan van vijf groepen:

- 1. Het gepeste kind**
- 2. De pester**
- 3. De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester**
- 4. De andere kinderen**
- 5. De leerkracht**

Een beschrijving van de verschillende groepen en mogelijke interventies per groep staan beschreven in *bijlage 4*.

Stappenplan

Bij pestgedrag volgen we onderstaand stappenplan. Eventuele sancties worden onder aan het stappenplan vermeld. Verslaglegging van de stappen wordt gedaan in het voortgangsdossier in Esis.

Stappenplan

Stap 1

Actie	Door	Doel	
Gesprek pester Gesprek gepeste	Leerkracht	Analyse probleem Ernst van de situatie doorgronden	Indien wenselijk contact opnemen met IB
Team informeren	Leerkracht	I.v.m. toezicht op het plein	

Stap 2

Actie	Door	Doel	
Gezamenlijk gesprek pester & gepeste	Leerkracht	Probleem formuleren Concrete afspraken maken	Evaluatie na 1 week

Zijn er meerdere kinderen in de klas betrokken bij het pestgedrag?

Actie	Door	Doel	
Klassikaal bespreken	Leerkracht	Alle kinderen moeten zich veilig voelen.	Binnen één week evalueren

Stap 3

*Is er door ouders een melding gedaan van pestgedrag?
Schat de leerkracht de situatie als zeer ernstig in?*

Actie	Door	Doel	
Contact opnemen met ouders	Leerkracht	Informeren	Na de evaluatie opnieuw contact opnemen.

Stap 4

Actie	Door	Doel	
Gesprek met de pester/gepeste (individueel of gezamenlijk).	Leerkracht	Zijn de afspraken nagekomen?	Ja; Handhaving van de afspraken & gesprek na 2 weken. Nee; - Nieuwe analyse- IB inschakelen- Handelingsplan maken voor 2 weken- Contact met ouders

Stap 5

Actie	Door	Doel	
Gesprek na 2 weken	Leerkracht	Zijn de afspraken nagekomen?	Is het resultaat... Positief: - Afbouwen van de begeleiding Negatief: - Nieuw handelingsplan - Eventueel externe hulp inschakelen

Optioneel → Stap 6

Actie	Door	Doel	
Gesprek met alle ouders in de klas	MT/IB Leerkracht is aanwezig	Informatieverstrekking pestgedrag en wat is de rol van de ouders hierbij?	

Sancties

Gedrag	Sanctie	Door	Verslaglegging
Eenmalig pestgedrag geconstateerd.	- Stappenplan doorlopen	Leerkracht i.o. met IB	Voortgangsdossier Esis
Pesten blijft doorgaan.	- Het kind krijgt de 'gele kaart'. - Gesprek over omgangsregels - Ingaan op eventuele sancties - Straffend gesprek - Eventuele strafmaatregel; leerkracht beslist. - Gesprek ouders - Plannen van een evaluatiemoment.	Leerkracht i.o. met directie	Voortgangsdossier Esis
Negatief gedrag blijft doorgaan. Er is geen verbetering merkbaar.	- Nieuwe overtreding → 2 x geel = rood - Schorsing - Verwijdering	Leerkracht i.o. met directie.	Voortgangsdossier Esis

Taken in de school:

De leerkracht is in het geval er sprake is van pesten de eerste contactpersoon voor de kinderen en hun ouders. De leerkracht gaat na hoe een situatie het beste aangepakt kan worden. Daarnaast is er een anti-pestcoördinator op onze school. Dat is Annemieke Borghstijn. Zij heeft de volgende taken:

- Zij is verantwoordelijk voor het antipestbeleid binnen de school. Zij houdt zicht op berichtgeving en wetgeving omtrent het onderwerp pesten binnen het basisonderwijs, zodat het beleid up-to-date is en voldoet aan de wet.

- Zij is er verantwoordelijk voor dat het beleid aangepast wordt bij veranderingen en zorgt ervoor dat leerkrachten kennis hebben van dit beleid en weten hoe te handelen.
- Zij is verantwoordelijk voor het monitoren van afname van vragenlijsten die de sociale veiligheid van de kinderen in kaart brengt. Dit gebeurt 1 keer per jaar (in het voorjaar) in de groepen 7 en 8. Na het invullen worden de uitkomsten van de vragenlijsten door haar bekeken. Aan de hand van de uitkomsten van de vragenlijsten worden zo nodig actiepunten geformuleerd. Deze actiepunten worden door de anti-pestcoördinator onder de aandacht van directie en betrokken collega's gebracht en uitgevoerd.

Op school zijn 2 personen het aanspreekpunt voor ouders, kinderen en leerkrachten op het moment dat zich onverhoopt een peestsituatie voordoet. Dit zijn Evelyne van den Broek en Annemieke Borghstijn. Als aanspreekpunt hebben zij de volgende taken:

- Kinderen, leerkrachten en ouders kunnen een beroep op hen doen om het pestprobleem in kaart te brengen en te helpen zoeken naar oplossingen. Tijdens het traject dat wordt uitgezet zullen zij de vinger aan de pols houden en begeleiding geven indien nodig.
- Zij registreren pestincidenten, data en betrokkenen.

Evaluatie van het pestprotocol

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.

Bronnen

- Missie & visie Wilhelminaschool
- KIVA
- Pestprotocol 'De Vlier'
- Pestprotocol 'De Regenboog'
- Vijfsporenaanpak
- Anti-pestbeleid OBSH

BIJLAGEN

Bijlage 1

Afspraken

- We praten rustig met elkaar en luisteren naar elkaar.
- Als iemand zegt STOP dan houd je op.
- Iedereen is anders en ergens goed in.
- We hebben respect voor elkaar.
- Heeft iemand verdriet, help hem als je dat ziet.
- Behandel een ander zoals je zelf behandeld wil worden.

Bijlage 2

Voorbeelden leerkrachtgedrag en activiteiten

- De inlooptijd 's morgens en 's middags, de leerkracht ontvangt de kinderen, heeft een vriendelijk woord voor eenieder.
- Vanuit ideeën van kinderen een hoek in de klas inrichten, inspeland op een actueel thema of actuele situatie in de klas.
- Gedragsregels met de kinderen in de klas opstellen en bespreken.
- Gedrag bespreken, zowel gewenst als niet gewenst en de gevolgen van dat gedrag.
- Complimenten geven, zowel van de leerkracht naar kinderen als kinderen naar elkaar toe.
- De kinderen verantwoordelijk maken voor hun eigen gedrag, een gesprek aangaan.
- Zelfstandigheid bevorderen.
- Positief benaderen.
- "Er zijn" voor de leerlingen, wanneer zij problemen ervaren.
- Afspreken klassenregels (vanaf groep 3).
- Klassenpost: de mogelijkheid dat kinderen een briefje schrijven naar de leerkracht wanneer zij het moeilijk vinden om iets direct te vertellen of wanneer zij hier behoefte aan hebben.
- Ieder week een kind in het zonnetje zetten, bijvoorbeeld het 'zonnetje van de week', 'de toffe peer', 'de kanjerleeuw'. Er zijn verschillende benamingen hiervoor.
- Samenwerkend leren.
- Afname ZIEN (volgens afspraak, twee keer per jaar).
- Afname sociogram (op initiatief van de leerkracht).

Bijlage 3

Overzicht activiteiten

- Deelname sporttoernooien
- Sinterklaas
- Gezamenlijke maaltijd met Kerst
- Dagvieringen
- Maandvieringen
- Jaarsluiting
- Carnaval
- Juffendag
- Sportdag/Koningsspelen
- Muziekviering
- Schoolreisje/uitstapjes
- Kamp 6-7-8

Bijlage 4

1. Het gepeste kind

- Luisteren naar wat er gebeurd is.
- Het probleem van het kind serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan die oplossingen. Wat wil het kind zelf?
- Eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen.
Sociale vaardigheidstraining, zelfverdediging en kanjertraining goede interventies.
- Zorgen voor vervolggesprekken.

Er moet hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

2. De pester

- Met het kind praten en de reden van het pesten zoeken.
- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen.
- Grenzen stellen en die consequent handhaven maar ook consequenties/sancties benoemen.
- Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen voor vervolggesprekken.
- Eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen, zoals sociale vaardigheidstrainingen maar ook de hulp van huisarts/GGD.

Er wordt ook met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Er kunnen verschillende oorzaken zijn van pestgedrag, bijvoorbeeld: Een problematische thuissituatie, voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen), voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt, voortdurend met elkaar de competitie aangaan en/of een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.

3. De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester

- Ouders die zich zorgen maken serieus nemen.
- Ouders informeren over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- Met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Ouders moeten tijdig op de hoogte gebracht worden bij vermoedens en constatering. Dit gebeurt door de leerkracht en eventueel door de directie.

Er worden individuele oudergesprekken worden gehouden. In uitzonderlijke gevallen c.q. bij noodzaak is er een informatie-/ouderavond voor alle ouders van de betreffende groep(en). Dit gebeurt – na overleg met de directie - door de leerkracht én IB-er en/of gedragsspecialist.

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen:

- A. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- B. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- C. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- D. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- E. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- F. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- A. Neem het probleem van uw kind serieus.
- B. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- C. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- D. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- E. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- F. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- G. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- H. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- A. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- B. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- C. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- D. Geef zelf het goede voorbeeld.
- E. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- F. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

4. De andere kinderen

- Met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin.
- Met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

De andere kinderen (vrienden/vriendinnen/klas) kunnen betrokken worden bij het actief oplossen van pesten. Er kan gekozen worden voor, bijvoorbeeld:

- Pesten aan de orde stellen in de klas.
Hierbij hoeft niet de specifieke situatie besproken te worden.
- Rollenspel.
- Kleuren gebruiken om de verschillende rollen duidelijk te maken, zoals gebeurt bij KIVA.

5. De leerkracht

- De instelling neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid.
- De instelling zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

Op groepsniveau

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. Indien andere personen, buiten de leerkracht, pestgedrag signaleren wordt dit direct teruggekoppeld aan de leerkracht. De leerkrachten worden ondersteund door de Intern Begeleider/gedragsspecialist die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

Naar de ouders

De leerkracht is degene die, indien nodig, contact opneemt met de desbetreffende ouders.

Naar collega's:

- Gemaakte afspraken doorgeven aan collega's.
- Collectieve controle op gemaakte afspraken.
- Bespreken in teamvergaderingen c.q. bouwoverleg n.a.v. meldingen op de voortgangsberichten.
- Kennis vergaren over pesten. Informatie kan gehaald worden bij GGD en gedragsspecialisten.